

testu. Ovo je dokazao carinskim ispravama iz kojih je vidljivo u kojoj je količini vino bilo iskrcano iz broda, pa je, na temelju ovih razloga, brodara obvezao na naknadu štete.

(DMF 1969, str.142)

B.J.

Bilješka.- U gornjoj presudi sud je rješavao pravne posljedice zakašnjelog protesta.

Prva je posljedica pretpostavka da je teret predan onako kako to proizlazi iz teretnice i da tu pretpostavku primalac mora oboriti. Čini se da je potpuno umjesno stajalište suda da je pretpostavka oborena potvrdom carinskih organa koji su nadzirali iskrcaj, i iz kojih potvrda proizlazi koliko je tereta brod iskrcao i primaocu predao. U Francuskoj se za vrijeme dok je vrijedio prijašnji zakon postavljalo pitanje da li pravovremeni protest stvara pretpostavku da je šteta nastala za vrijeme pomorskog dijela puta. To je bilo važno radi toga što je do sada u Francuskoj vrijedio poseban režim za štete prije i poslije iskrcaja. Novim zakonom je ta razlika ukinuta, pa je i ovaj problem izgubio na svom praktičnom značenju. Čini nam se da se u okviru Konvencije o teretnici od 1924. godine, a i prema našem Zakonu koji se na toj Konvenciji osniva, ova druga pretpostavka ne može opravdano postaviti. Pravovremenim protestom se naime pretpostavlja samo da je roba primljena onako kako se to u protestu navodi, a ne i kada je šteta nastala. Ova druga činjenica dokazuje se teretnicom. Ukoliko bi se kod nas uzelo stajalište da pravovremeni protest stvara pretpostavku da je šteta nastala tokom prijevoza morem, to bi bilo praktički važno kad ugovornom klauzulom brodar sebe stavi u pogledu odgovornosti u povoljniji položaj od onoga u koji ga stavlja sam zakon.

B.J.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 15.V 1968.

SOCOPAO c/a Sté Davum

Špediter - Skladištar - Špediterova odgovornost - Protest upućen skladištaru - Špediter koji dobije nalog od svoga komitenta da preuzme robu od lučkog skladištara dužan je, sudskim ili vansudskim putem, ali u prisutnosti skladištara, prilikom preuzimanja ustanoviti stanje robe koju prima - Ako to propusti učiniti, dužan je svomu komitentu nadoknaditi štetu, ali samo

pod uvjetom da komitent dokaže da je zbog špediterovog propusta izgubio pravo zahtijevati naknadu štete od skladištara - Protest koji špediter upućuje skladištaru nakon preuzimanja robe ne stvara nikakvu pretpostavku o količini i stanju robe koju je skladištar predao špediteru - Stanje i količina robe može se ustanoviti bilo kojim dokaznim sredstvom i za to ne postoje prekluzivni rokovi

Tužitelj je dao nalog tuženom špediteru da za njega preuzme od lučkog skladištara robu koju je skladištar, koji je ujedno bio i slagač, primio od broдача koji je tu robu prevezao. Budući da je špediter - špediterov komitent robu primio oštećenu, tuži špeditera i osiguratelja za naknadu štete. Prvostepeni sud je tužbu prema špediteru prihvatio, a osiguratelja oslobodio tužbenog zahtjeva.

Protiv prvostepene presude špediter se žali. Apelacioni sud je žalbu uvažio i preinakom prvostepene presude špeditera oslobodio dužnosti naknade štete.

Bitni razlozi drugostepenog suda su slijedeći:

Tužitelj u tužbi navodi da špediter nije postupio onako kako je, s obzirom na ugovorne obveze, morao postupiti, čime je onemogućio tužbeni zahtjev prema lučkom skladištaru odnosno broдарu. Kad je naime od skladištara preuzeo robu, nije dao da se ona prilikom preuzimanja pregleda, pa je takav postupak prouzročio onemogućenje podizanja tužbenog zahtjeva prema skladištaru. Špediter ne poriče tačnost tužiteljevih naloga da prilikom preuzimanja robe nije dao da se roba pregleda, ali navodi da je to učinio kasnije, te da je na temelju takvog pregleda skladištaru uložio protest, čime je svom komitentu - tužitelju očuvao pravo zahtjeva prema skladištaru, jer uloženi protest stvara pretpostavku da je špediter primio robu onako kako je to u protestu navedeno.

Sud ovo špediterovo stajalište nije prihvatio. Protest upućen skladištaru ne stvara onaj pravni učinak koji stvara prema broдарu. Drugim riječima protest je za skladištara bez ikakvog značaja. Špediter je bio dužan prilikom preuzimanja robe od skladištara sudskim ili vansudskim putem, ali svaki put u skladištarevoj prisutnosti, ustanoviti stanje i količinu robe koju od njega prima. Premda je propuštanjem ove dužnosti špediter povrijedio svoju ugovornu obvezu, ipak sud smatra da tužbeni zahtjev treba odbiti. Tužitelj bi naime mogao od špeditera zahtijevati naknadu štete samo pod uvjetom da dokaže da mu je špediterovim propustom onemogućeno zahtijevati naknadu štete od skladištara. Samo činjenica da je špediter propustio kontradiktorno utvrditi stanje robe i njenu količinu prilikom preuzimanja to ne dokazuje.

Ove se okolnosti mogu skladištaru dokazati bilo kojim dokaznim sredstvima i za to ne postoje nikakvi prekluzivni rokovi. Tužitelj će imati pravo zahtijevati naknadu štete od špeditera kada dokaže da mu je špediterovim propustom bilo onemogućeno od skladištara tražiti naknadu štete.

(DMF 1969, str.212)

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 7.XI 1968.

Sté commerciale d'affrètement
et de combustibles c/a zapovjednika
i broдача broда "Kongshavn"

Prijevoz stvari morem - Brođarova odgovornost - Nautička djelatnost članova brodske posade - Sposobnost broда za plovidbu - Brođar ne odgovara za štetu prouzrokovanu nautičkom djelatnošću posade broда - Pod nautičkom djelatnošću podrazumijeva se i nepravilni manevar za vrijeme ulaska broда u luku pribježišta koji je ulazak bio potreban isključivo radi broда, ako su sve mjere opreza u svrhu očuvanja tereta bile poduzete - Pod nautičkom djelatnošću podrazumijeva se i opskrbljivanje broда gorivom - Brođar ne odgovara za štetu prouzrokovanu slabim stanjem broда ako dokaže da je prije početka putovanja uložio dužnu pažnju u svrhu ustanovljenja sposobnosti broда za plovidbu - Ako se ne može utvrditi uzrok prodora vode u brođ, brođar je dokazao da je u navedenom smislu uložio dužnu pažnju dokazom da je brođ imao pravovaljane svjedodžbe klasifikacionog zavoda o njegovoj sposobnosti za plovidbu

Brođar je primio na prijevoz teret drva. Jedan dio tereta bio je smješten na palubu, a drugi u brodska skladišta. Na odredištu je ustanovljeno da je dio palubnog tereta zaprljan mazutom, a dio onoga koji je bio smješten u skladištu bio je jako zaprljan rdjom. Primalac tuži brođara i zapovjednika za naknadu štete. Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev odbio, a drugostepeni je tu presudu potvrdio.

Iz izvještaja brođskog strojara koji je potvrdio zapovjednik broда brođ se opskrbljivao mazutom u luci Hauge-sund 9.X 1965. Tom prilikom prelio se deep tank tako da je višak mazuta otjecao prema krmu unatoč okolnosti da je neposredno nakon početka otjecanja mazuta paluba bila posuta piljevinom. Mazut je zahvatio jedan dio tereta. Vještaci su utvrdili da tragovi rdje na dijelu tereta koji je bio smje-